

SLAWISTA

**BIULETYN INFORMACYJNY
INSTYTUTU SŁOWIAŃSZCZYZNY WSCHODNIEJ
UNIwersytetu WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W OLSZTYNIE**

NR 35 – maj 2017 – wrzesień 2018

*O jubileuszu prof. dr. hab. Walentego Pilata i promocji tomu
„Szkice sławistyczne” więcej na str. 34-35*

W NUMERZE:

OD REDAKCJI	3
WSPOMNIENIA: prof. Roza Alimpijewa	4
NASZE KONFERENCJE	12
Z ŻYCIA INSTYTUTU SŁOWIAŃSZCZYZNY WSCHODNIEJ	20
DZIAŁALNOŚĆ KÓŁ NAUKOWYCH	41
PISALI O NAS... ..	47
RECENZJE I OMÓWIENIA	52
POEZJA W PRZEKŁADZIE ZAKŁĘTA... ..	55

Od Redakcji

Nowy numer naszego biuletynu jest numerem szczególnym. Zmienił się skład zespołu redakcyjnego naszego czasopisma. Jego kierownictwo objęła dr hab. Iryna Betko, prof. UWM, natomiast z powodu przejścia na emeryturę z zespołu odeszli prof. dr hab. Walenty Piłat, dr hab. Irena Rudziewicz, prof. UWM – inicjatorzy powstania „Sławisty” i długoletni redaktorzy biuletynu. Nie znaczy to jednak, że nas całkowicie opuścili. Jak zwykle w numerze można znaleźć sprawozdania i rekomendacje Ich autorstwa.

Pani Profesor, Panie Profesorze

***– w imieniu całej społeczności Instytutu serdecznie dziękujemy za pracę włożoną
w dokumentowanie życia naszej społeczności, polecanie ciekawych wydarzeń i publikacji
mających związek ze Słowiańszczyzną Wschodnią.
Mamy nadzieję, że zostaną Państwo z nami jak najdłużej.***

Zmianie uległa także periodyczność wydawania „Sławisty”. Począwszy od tego numeru będzie się on ukazywał po zakończeniu roku akademickiego. Dzięki temu w każdym z numerów można będzie uzyskać pełną informację na temat wydarzeń, które miały miejsce w Instytucie Słowiańszczyzny Wschodniej w ciągu całego roku. Chcemy, żeby w redagowanie „Sławisty”, tak jak w życie Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej, włączyła się cała nasza społeczność. Już teraz zapraszamy do współpracy i nadsyłania ciekawych informacji, tekstów, tłumaczeń. Czekamy na nie przez cały rok akademicki pod adresem: slawista.uwm@wp.pl.

Mamy nadzieję, że lektura tegorocznego numeru pozwoli Wam jeszcze raz przypomnieć sobie to wszystko, czym żyliśmy przez cały miniony rok. A Czytelnikom, którzy nasz Instytut znają od niedawna, pokaże, jak intensywne to było (i jest nadal) życie. Jednym słowem, zapraszamy do lektury!

Redakcja

WSPOMNIENIA

5 października 2017 roku w Kaliningradzie odeszła prof. Roza Wasiliewna Alimpiewa, wieloletni pracownik Bałtyckiego Uniwersytetu Federalnego im. I. Kanta. Biuro prasowe BUF w informacji prasowej napisało: „To był prawdziwy człowiek-epoka. 50 lat związana z Uniwersytetem Kaliningradzkim, potem Rosyjskim, dzisiaj Bałtyckim Uniwersytetem Federalnym im. I. Kanta. Ta obejmująca pół wieku droga od stanowiska docenta Katedry Języka Rosyjskiego do profesora-konsultanta Instytutu Nauk Humanistycznych (od roku 2014 – IB) była pełna odkryć – naukowych, twórczych, i, co najważniejsze, ludzkich. W tych smutnych dniach liczni uczniowie Rozy Wasiliewny, wielu spośród których zostało potem jej kolegami, wspominają ją jako wzór niezwykle wysokiej kultury humanistycznej, odpowiedzialności osobistej i społecznej, przykład niestrudzonej służby swojej sprawie”.

Okolo dwóch miesięcy wcześniej Roza Alimpiejewa świętowała jubileusz 90-lecia. Z tej okazji podczas uroczystości w sali kaliningradzkiego Teatru Dramatycznego wręczono jej medal „Za zasługi dla obwodu kaliningradzkiego”.

Roza Alimpiejewa była postacią doskonale znaną w świecie nauki. Opublikowała ponad 150 prac naukowych na temat aktualnych zagadnień semantyki języka rosyjskiego i pokrewnych języków słowiańskich. Wypromowała 14 doktorantów, spośród których wielu do dziś pracuje w BUF im. I. Kanta oraz w innych rosyjskich ośrodkach naukowych.

Dla nas Roza Alimpiejewa była osobą szczególną. To miłośniczka kultury, literatury i języka polskiego, tłumaczka polskiej poezji, w tym utworów K. I. Gałczyńskiego i A. Mickiewicza (w tym celu nauczyła się języka polskiego), i, co najistotniejsze, współautorka i dobry duch wieloletniej owocnej współpracy między rusycystami z kaliningradzkiego uniwersytetu i olsztyńskich uczelni (wcześniej Wyższa Szkoła Pedagogiczna, obecnie Uniwersytet Warmińsko-Mazurski). Z pracownikami naszego Instytutu spotykała się wielokrotnie, czy to na konferencjach naukowych, czy też prywatnie. Nawet będąc już w mocno podeszłym wieku znajdowała siły i czas, aby odwiedzić Olsztyn, gdzie miała wielu przyjaciół. Ich wspomnienia, zamieszczone poniżej, są najlepszym świadectwem tego, kim dla nich była, i jest nadal Profesor Roza Alimpiejewa.

Redakcja

Воспоминания о Розе Алимпиевой

* * *

Сколько лет я знакома с Panią Rożą?!

С профессор Розой Васильевной Алимпиевой, известным ученым-лингвистом, замечательным преподавателем, педагогом, славистом, языковедом, исследователем, удивительным поэтом и переводчиком, профессором Балтийского федерального университета им. Иммануила Канта в Калининграде, а прежде всего с доброжелательным Человеком, умным, вежливым, высокой культуры, огромных знаний, большой ответственности, доброты, открытого на взгляды, суждения, мнения, недостатки, мысли и знания других людей, появилась у меня возможность познакомиться в конце 70-ых годов XX века, в самом начале сотрудничества между Высшей Педагогической школой в Г. Ольштын и Калининградским университетом.

Первая встреча состоялась после подписания договора между двумя вузами (1980 год) во время официального знакомства и с Университетом, и с Кафедрой, и с городом, но прежде всего с людьми, с филологами-славистами, которые там работали, нас встречали и принимали. С этого момента началось наше сотрудничество, общие научные конференции и в Ольштыне, и в Калининграде, разговоры, беседы, годы издательских и научных контактов, личных встреч, переживаемых совместно и в течение научных съездов, конференций, занятий, докладов, лекций и личных дружеских посещений.

Высокого класса исследователь, воспитатель молодых ученых, автор статей и учебников, создатель авторской лингвистической школы Профессор Роза Алимпиева была одновременно добрым, необыкновенно вежливым и культурным человеком, удивительно скромным, с прекрасным чувством юмора, всегда готова помогать другим, быть близко с людьми, природой, умеющая пользоваться красотой жизни и любящая жизнь, верующая в силу дружбы, правды и любви.

*Нет, все-таки любовь была вначале,
Любовь преобразила бытие.
И краски неба, моря заиграли,
Лазурью воссияли в вечной мгле.*

...

*И понеслись по солнечной орбите,
Как будто шар небесно-голубой.
Нет, в изначалье всех земных событий
Была она – великая любовь¹*

Профессор Р. Алимпиева бывала часто в нашем городе, принимая активное участие во многих международных научных конференциях с интересными, блестящими, глубоко придуманными докладами, читая курсы лекций, спецкурсы по актуальным проблемам истории русского языка, печатая статьи и доклады в наших олыштынских научных изданиях, книгах и журналах².

Бывая в нашем городе или встречаясь с нами в Калининграде, Р. Алимпиева многократно во время дружеских встреч изумительно читала свои умные, философские стихи – раздумья о жизни и смерти, красоте и счастье, дружбе и времени. В них говорила о себе и об окружающей действительности, о близких людях и о реальном мире, о вере и победе добра над ненавистью, несправедливостью и злом.

*Я счастья не гоню, оно во мне,
В таких внезапных, ярких проявлениях,
Когда познаешь истину смятенья
И будешь верен собственной судьбе.
Как хорошо, что в окна льется свет,
Что дождь, шуриша, призывно бьет по крыше,
Что я тебя во всем так ясно слышу
И шлю незримый для других привет.*

...

*Как хорошо, что я могу ходить,
Дышать, поднять упавшую монету...
Как благодарна Богу я за это
Даровано мне жизнь, а значит – быть³.*

Профессор Роза Алимпиева была не только интересным автором стихов, но и талантливым переводчиком польской поэзии. Она перевела произведения Юлиуша Словацкого⁴, олыштынских поэтов (напр., Кшиштофа Дариуша Шатравского)⁵, многих современных творцов поэзии (напр., «Олыштынская хроника» К.И. Галчинского; «Поиски света» Ч. Якубеца). Среди любимых, как кажется, является творчество Яна Твардовского⁶, Марии Павликовской-Ясножевской, Чеслава Милоша, Виславы Шимборской⁷ и многих других польских поэтов⁸.

Профессор Р. Алимпиева считается одним из наиболее интересных переводчиков текстов Адама Мицкевича, что ярко видно в изданной книжке переводов стихов польского поэта на русский язык.

*Stopnie prawdy
Są prawdy, które mędrzec wszystkim ludziom mówi;
Są takie, które szepce swemu narodowi;
Są takie, które zwierza przyjaciółom domu;
Są takie, których odkryć nie może nikomu.*

Правда

*Есть правда, что могу поведать всем,
Есть правда, что даю народу моему,
Есть правда – исповедь для истинных друзей,
И та, что не открою никому⁹.*

И как ни трудно поверить – нет больше Профессор Розы Алимпиевой. И не будет больше оригинальных, интересно прочитанных рефератов, докладов и лекций, новых переводов текстов польских поэтов, новых стихотворений, полных оптимизма, веры в дружбу, счастье, доброту и правду, насыщенных восхищением красотой природного мира, любовью к жизни и людям, и новых стихов – посвящений, вызванных и связанных с разнообразными радостными и грустными моментами в наших совместных, продолжительных, дружеских контактах и теплых отношениях.

*Сказать вам хочется так много теплых слов
И пожелать – наполнить мир прекрасным,
Чтоб устоять пред роком самовластным
И долго слышать жизни вечный зов¹⁰.*

Многие общие встречи, разговоры, беседы, годы совместного сотрудничества, общения, переживаемые события важные, праздничные, юбилейные и обыкновенные, ежедневные на берегах озер или моря, на улицах городов или в парках, в домашней обстановке или за праздничным столом, ушли уже в прошлое. И не будет умных, продуманных советов, подсказок, добрых улыбок и слов. И просто радости встреч и душам разговоров. И остаются только воспоминания. И остается память.

*Ну вот и все... И в путь пора,
В далекий путь под флером тайны.
И нет случайного в случайном,
Чем жизнь пронизана была.*

*Пора, пора... Не надо слов!
Не надо тягостных прощаний
И запоздалых покаяний,
Когда звучит сакральный зов¹¹.*

профессор Ирена Рудзевич

Примечания

1. Р. Алимпиева, *И все-таки любовь... Стихотворения и переводы*, Калининград 2007, с. 28-29; То же: „Slawista” 2006, nr 21, s. 27.

2. См. м. др.: „Studia i Materiały. Z badań nad językiem i współczesną literaturą rosyjską”, WSP Olsztyn 1990, Nr 20, s. 138-149; *W kręgu kultury ukraińskiej*. pod red. W. Piłata, WSP Olsztyn 1995, s. 63-75; *Lew Tołstoj i kultury słowiańskie*. Pod red. B. Białokozowicza, Wyd. UWM, Olsztyn 2005, s. 189-197; *W kręgu problemów językoznawstwa i literaturoznawstwa. Studia i wspomnienia poświęcone pamięci Profesora Alberta Bartoszewicza w piątą rocznicę jego śmierci*. red. naukowa N. Kasperek, A. Kosecki, W. Piłat, Olsztyn 2000, s. 5-14; „Acta Polono-Ruthenica III”, Olsztyn 1998, s. 115-125; „A. Pol.-Ruth. VI”, Olsztyn 2001, s. 455-466; „A. Pol.-Ruth. VIII”, Olsztyn 2003, s. 245-253; „A. Pol.-Ruth. IX”, Olsztyn 2004, s. 203-217; „A. Pol.-Ruth. X”, Olsztyn 2005, s. 131-144; „A. Pol.-Ruth. XI”, Olsztyn 2006, s. 257-266; „A. Pol.-Ruth. XII”, Olsztyn 2007, s. 177-188; „A. Pol.-Ruth. XIII”, Olsztyn 2008, s. 379-388; „A. Pol.-Ruth. XIV”, Olsztyn 2009, s. 331-338; „A. Pol.-Ruth. XV”, Olsztyn 2010, s. 189-199; „A. Pol.-Ruth. XVI”, Olsztyn 2011, s. 297-307.
3. Р. Алимпиева, *И все-таки...*, op.cit., s. 26-27; То же: „Slawista” 2006, nr 21, s. 26.
4. Р. Алимпиева, *И все-таки...*, op.cit., s. 29-30; То же: „Slawista” 2000, nr 7, s. 26; „Slawista” 2002, nr 12, s. 29-30.
5. „Slawista” 1999, nr 5, s. 30-31.
6. „Slawista” 2009, nr 25, s. 31-32.
7. „Slawista” 2006, nr 21, s. 28.
8. Р. Алимпиева, *И все-таки...*, op.cit., переводы, s. 30-60.
9. Adam Mickiewicz – Адам Мицкевич, *Słyszę zew życia – Слышу зов жизни. Стихи на польском и русском языках*. Перевод с польского Розы Алимпиевой, Изд. «Янтарный сказ, Калининград 1998, с. 88-89.
10. Р. Алимпиева, *И все-таки...*, op.cit., s. 24; То же: „Slawista” 2006, nr 21, s. 26.
11. Р. Алимпиева, *И все-таки...*, op.cit., s. 19.

* * *

Роза Васильевна Алимпиева – taka, jaką zapamiętałam

Odeszła od nas w październiku 2017 roku. Osoba Niezwykła, od dziesięcioleci nam bliska. Pozostały wspomnienia, i w tej konwencji chcę powiedzieć słów parę.

Była poetką, osobą bardzo wrażliwą, delikatną, empatyczną, osobą wielkiej kultury osobistej. To humanistka w pełnym tego słowa znaczeniu, a tacy ludzie nie znikają bez śladu. Roztaczała wokół siebie aurę spokoju, życzliwości, zawsze gotowa do rozumienia różnorodności. Ponadto znakomicie potrafiła słuchać, co jest dzisiaj słusznie postrzegane jako cenny „komunikatywny dar”.

Umiała także mówić, przy czym imponowała nam wszystkim nie tylko erudycją, ale i niezwykłym wyczuciem i odczuwaniem mocy słów, ich głębokich treści, ich sensów, zwłaszcza tych, które kryją się za i między słowami, stanowiąc prezent dla wybranych.

Te nadzwyczajne uzdolnienia ujawniają się w Jej cudownych utworach poetyckich, o czym przypominają na tychże łamach moi Koledzy. Jednakże potwierdza je także obfity

dorobek przekładowy. Dlatego też poniżej prezentuję przykład poświadczający ową niezwykłą wrażliwość, ową umiejętność przenikania do sedna, do istoty myśli – zdolności danych tylko najlepszym, wybranym. (Przekładu dokonała Roza Alimpijewa na moją prośbę, w roku 2004).

Adam Asnyk, *Do młodych*

*Szukajcie prawdy jasnego płomienia,
Szukajcie nowych, nie odkrytych dróg!
Za każdym krokiem w tajniki stworzenia,
Coraz się dusza ludzka rozprzestrzenia
I większym staje się Bóg.
Ale nie depczcie przeszłości ołtarzy
Choć macie sami doskonalsze wznieść.
Na nich się jeszcze święty ogień żarzy
I miłość ludzka stoi tam na straży,
I wy winniście im cześć!*

*Ищите правды алое пламя,
Ищите излучины новых дорог.
В движении вечном к неведомой тайне
Душа познает чудеса мирозданья,
И в облике зримом явится Бог.
Но в гордом искании святынь не топчите,
Тех прежних святынь, что остались в веках.
Их светлый огонь в своем сердце храните,
И ваша любовь сбережет ту обитель
Где чести и славы покоится прах.*

Posiłkując się metaforą Jana Parandowskiego chcę powiedzieć, że Pani Roza Alimpijewa niewątpliwie w dalszym ciągu przebywa w Królestwie Słowa, a Jej pióro jest wspaniałym berłem, które określa wyjątkowy status Osoby, która żyje nie tylko w naszej pamięci, ale i w swoich utworach.

prof. Joanna Korzeniewska-Berczyńska

* * *

«В лучах поэзии, в созвучьях дивной сказки...»

О Розе Васильевне Алимпиевой

*И все чаще приходят на ум
парадоксальные слова Радля, что самое
интересное в науке – биографии ученых.
Я бы только вместо «биографии» сказал
«автопортрет».*

Б. Кузин

Человек предстает для окружающих во многих ипостасях. Роза Васильевна Алимпиева была разной, как впрочем, каждый из нас. Но какой? Для кого-то она Учитель, для кого-то друг и близкий человек... Для меня Роза Васильевна осталась загадкой.

Чем дольше живу, тем все больше растет уверенность в том, что ничто в нашей жизни не проходит бесследно. И каждая, даже случайная встреча, оказывается не случайной. И все зависит от того, способен ли человек осознать значимость происходящего вокруг него, готов ли он воспринять каждую встречу как подарок судьбы. К сожалению, начинаешь осознавать это с годами, повседневность, большие и малые заботы мешает разглядеть и понять Другого.

Я приехала в Калининград на заседание диссертационного совета и узнала о том, что не стало Розы Васильевны Алимпиевой. Почтили память о ней молчанием. Но за эти минуты вдруг так ярко предстало перед глазами, то, что было когда-то.

Я мало общалась с Розой Васильевной. Но была встреча, самая первая, которая хорошо запомнилась. Это было в начале 2000, конференция, заседания в Калининграде и Светлогорске. Теплая осень, много цветущих растений... Море, солнце. После заседания гостей знакомят с городом. И конечно же, приезжие обращают внимание на лотки с изделиями из янтаря.

Кто-то из гостей просто рассматривает янтарные украшения, удовлетворяя любопытство и эстетические запросы, кто-то старательно выбирает изделия для подарка или для себя. Я обратила внимание на весьма необычное и нетипичное для янтаря изделие – браслет оригинальной формы из янтарной массы с древесным наполнением. Вырвалось: «Какая прелесть!». Стоящая рядом женщина, рассматривающая украшения, вдруг встрепенулась, повернулась ко мне: «Что Вы такое разглядели?». Я указала на браслет. «И правда, очень-очень необычный». Коллега говорила скороговоркой, достаточно эмоционально...

Так мы познакомились. Роза Васильевна засыпала меня вопросами: наблюдала ли я северное сияние (я жила в это время в городе на берегу Белого моря), когда и как часто они случаются, какая погода и природа, как я провожу свой большой «северный»

отпуск... И многое-многое другое. Меня поражали не вопросы, а ее заинтересованность, эмоциональная реакция, и очень живая, подвижная мимика.

Обменялись адресами. Я вернулась в свой город, погрузилась в работу, заботы... И была смущена, когда получила электронное сообщение от Розы Васильевны. Коллега, старше меня по возрасту, нашла время для общения.

Меня привлекли в Розе Васильевне ее интерес ко всему, что ее окружало, равнодушие и какой-то внутренний неизбывный восторг. Так, по крайней мере, я ее воспринимала. А объяснение индивидуальности Розы Васильевны пришло позднее, когда я познакомилась с ее творчеством.

Лингвист, переводчик, преподаватель, Роза Васильевна, как представляется, была, прежде всего, ПОЭТ. Поэт не только и не столько познает действительность, сколько переживает ее. У поэта иная статья. Слово *статья* как имя существительное имеет переносное значение «Склад, характер, сущность кого-л., чего-л.». Сущность поэта в особом, эмоциональном, отношении к окружающему миру.

Не все, лишь немногие могут обозначить, как писала В. И. Постовалова, «контуры своей жизненной программы цельного знания как момента цельной жизни: «...мы достигаем счастья и ведения только тогда, когда примиряются главные области психической жизни человека: религия, философия, наука, искусство, нравственность», имеющие по Лосеву, одинаковые цели – постижение трех «абсолютов» – Бога, мира и человека».

Роза Васильевна Алимпиева четко обозначила контуры своей жизненной программы, ее творческое сознание постигало Бога, мир, человека через науку, философию, искусство, религию, и конечно же, нравственность. Она ушла, но присутствует в ином мире, свободном от пространства и времени, и проявлена для нас памятью о ней, текстами своих научных статей, стихов о жизни и смерти, о любви и Боге.

профессор Алла Камалова

NASZE KONFERENCJE

W dniach 23–24 kwietnia 2018 r. odbyła się IV Międzynarodowa Konferencja Naukowa

KOMUNIKACJA MIĘDZYKULTUROWA W ŚWIELE WSPÓŁCZESNEJ TRANSLATOLOGII

Organizowane od 2014 r. konferencje z cyklu „**MIĘDZY SŁOWAMI – MIĘDZY ŚWIATAMI**” stanowią platformę interdyscyplinarnych spotkań poświęconych aspektom przekładu literackiego, specjalistycznego i audiowizualnego. W tym roku w konferencji wzięło udział 30 uczestników reprezentujących ośrodki krajowe (Bydgoszcz, Kraków, Lublin, Olsztyn, Opole, Poznań, Warszawa) i zagraniczne (Ałmaty, Kaliningrad, Lwów, Sankt-Petersburg).

Wykład plenarny wygłosiła **dr hab. Maria Mocarz-Kleindienst, prof. KUL** z Katedry Translatoryki i Języków Słowiańskich Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego Jana Pawła II na temat *Tytuły filmów „oskarowych” w wielojęzycznym przekładzie*.

Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej reprezentowali następujący pracownicy:

dr hab. Iwona Anna Ndiaye, prof. UWM, *Z historii polskiego przekładu powieści „Doktor Żywago” Borysa Pasternaka (na podstawie korespondencji Jerzego Giedroycia i Gustawa Herlinga-Grudzińskiego oraz Jerzego Stempowskiego i Marii Dąbrowskiej)*

dr hab. Joanna Orzechowska, *Problemy przekładu rosyjskiego pola asocjacyjnego „niedźwiedź”*

dr Iwona Borys (Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej, Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie), *Współczesna literatura Warmii i Mazur w przekładach na język rosyjski*

dr Mirosława Czetyrba Piszczako, *Przysłowia i porzekadła w „Eneidzie” Iwana Kotlare-skiego i jej polskim przekładzie Piotra Kuprysia*

dr Olga Letka-Spychała, *Kaukaz w przekładzie”. O tłumaczeniu realiów trzeciej kultury na przykładzie angielskiej wersji „Bohatera naszych czasów” Michaiła Lermontowa*

dr Joanna Nawacka, *Językowy sposób wyrażania miłości w ujęciu translatorycznym*

Na międzynarodowym forum zadebiutowała studentka I roku komunikacji międzykulturowej w przekładzie, **Nadezhda Popova**, która wygłosiła wykład na temat *Переводческие трансформации имен собственных в художественном тексте. Сравнительный анализ на примере переводов серии «Гарри Поттер» на русский язык*

Obradom konferencyjnym towarzyszyły spotkania **OLSZTYŃSKIEJ SZKOŁY PRZEKŁADU**. Po raz kolejny gościliśmy uznanego tłumacza literatury rosyjskiej – **Jerzego Czecha**. Spotkanie „Salon i kuchnia tłumacza” odbyło się w siedzibie olsztyńskiej Fundacji Borussia w ramach projektu „Domu Mendelsohna – miejsce na literaturę”. Jerzy Czech tradycyjnie wygłosił również wykład dla studentów Wydziału Humanistycznego na temat *Czechow z naszych wyobrażeń i Czechow realny*.

**FUNDACJA
BORUSSIA
OLSZTYN**

**DOM MENDELSONA
MIEJSCE NA
LITERATURĘ**

Współorganizatorem konferencji oraz Olsztyńskiej Szkoły Przekładu było Studenckie Koło Przekładu.

Opracowanie
dr hab. Iwona Anna NDiaye, prof. UWM
Przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego

* * *

XX Międzynarodowa Konferencja Sławistyczna

W dniach 27-28 czerwca 2018 roku w Instytucie Słowiańszczyzny Wschodniej odbyła się XX Międzynarodowa Konferencja Sławistyczna „Polsko-wschodniosłowiańskie kontakty językowe, literackie, kulturowe”. W tym roku w murach olsztyńskiego uniwersytetu gościliśmy wyjątkowo szeroko reprezentowaną społeczność sławistów, przede wszystkim rusycystów, ale również białorutenistów i ukrainistów, z wielu polskich uczelni: Uniwersytetu w Białymstoku, Uniwersytetu Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy, Uniwersytetu Gdańskiego, Uniwersytetu Śląskiego w Katowicach, Uniwersytetu Pedagogicznego im KEN w Krakowie, UMCS w Lublinie, Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego, UAM w Poznaniu, Uniwersytetu Rzeszowskiego, Uniwersytetu Przyrodniczo-Humanistycznego w Siedlcach, Uniwersytetu Szczecińskiego, UMK w Toruniu, Uniwersytetu Warszawskiego, Uniwersytetu Zielonogórskiego. Rezultaty swoich zaprezentowali prawie wszyscy pracownicy naukowo-dydaktyczni ISW UWM w Olsztynie. W konferencji brali udział także goście z Rosji (Moskwa, Tomsk, Jekaterynburg, Sankt-Petersburg, Ufa, Siewierodwinsk, Syktywkar), Francji, Niemiec, Łotwy, Ukrainy.

Jubileuszowa konferencja, dwudziesta, ma długą, już trzydziestotrzyletnią historię. Pierwsze spotkanie z tego cyklu miało miejsce w 1985 roku.

Początkowo organizowane co dwa lata spotkanie nosiło nazwę Międzynarodowa Konferencja Rusycystyczna (1985-1991), następnie – Międzynarodowa Konferencja Naukowa, by w 2007 roku przekształcić się w Międzynarodową Konferencję Sławistyczną.

Dwie konferencje były związane z ważnymi dla sławistów jubileuszami. W 160 rocznicę śmierci poety, w 1997 roku, zorganizowana została konferencja pod tytułem „Aleksander Puszkina a Słowiańszczyzna”, a w 175-lecie urodzin innego klasyka, w 2003 roku, konferencja nosiła tytuł „Lew Tołstoj i kultury słowiańskie. Polsko-wschodniosłowiańskie dziedzictwo kulturowe”.

Od 2013 roku konferencja odbywa się corocznie, co umożliwia globalizacja, technicyzacja i mediatyzacja, a wymusza konieczność osiągnięcia przez pracowników kolejnych punktów za osiągnięcia naukowe.

Kilkukrotnie zmieniał się miejsce obrad. Organizatorzy chcieli gościom pokazać piękno Warmii i Mazur, dlatego organizowano sesje wyjazdowe, dając uczestnikom spotkań naukowych możliwość cieszenia się wspaniałymi widokami i świeżym powietrzem. W 1985 roku i w latach kolejnych konferencja była organizowana w Mierkach koło Olsztynka, w ośrodku Perkoz, na półwyspie w centrum lasu, nad czystym i dużym jeziorem Pluszne, na pograniczu Warmii i Mazur, od 1991 – w Nowej Kaletce pod Olsztynem, od 1995 – w Iławie, w położonym nad jeziorem ośrodku wczasowym Italiana, od 2003 roku – w Międzynarodowym Centrum Kształcenia Ustawicznego UWM w Ostródzie. Od 2007 organizujemy konferencję w murach Uniwersytetu, w nowym budynku Wydziału Humanistycznego.

Uroczystego otwarcia XX MKS dokonał prodziekan ds. kształcenia dr Krzysztof Łożyński, przypominając, że Międzynarodowa Konferencja Sławistyczna jest najstarszą konferencją organizowaną na Wydziale Humanistycznym, i w ostatniej parametryzacji weszła w spis 10 najwybitniejszych osiągnięć Wydziału, czym niewątpliwie przyczyniła się do zdobycia przez Wydział kategorii A.

Dyrektor ISW, dr hab. Joanna Orzechowska życzyła uczestnikom, by konferencja spełniła ich oczekiwania, stała się źródłem satysfakcji i na długo pozostała w pamięci, przede wszystkim z powodu wysokiego poziomu obrad, ale również ze względu na jej rolę integracyjną.

Po obradach plenarnych uczestnicy konferencji obradowali w pięciu sekcjach.

Uroczysta kolacja w Restauracji Kortowskiej na przystani

Dla gości zagranicznych pracownicy UWM w Olsztynie przygotowali imprezy towarzyszące. 26 czerwca, w przeddzień konferencji, goście zagraniczni mieli unikatową okazję zobaczyć, niedostępne na co dzień dla zwiedzających, zbiory biblioteczne Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie. Obejrzelśmy odrestaurowany inkunabuł, należący do Mikołaja Kopernika z jego własnoręcznymi zapiskami (w salach wystawowych Muzeum można obejrzeć tylko jego kopię) oraz najcenniejsze księgi staroobrzędowe. Wycieczkę zorganizowały: prof. Zoja Jaroszewicz-Piersławcew (Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych UWM w Olsztynie) oraz Pani Danuta Piątkowska (Muzeum Warmii i Mazur w Olsztynie). Po wizycie w bibliotece uczestnicy konferencji mieli możliwość zwiedzenia muzealnej ekspozycji, z której skwapliwie i z wielkim zainteresowaniem skorzystali.

Na zdjęciach: Wizyta w Muzeum Warmii i Mazur. U góry: Pracownik Muzeum Danuta Piątkowska i Natalia Litwina (MUP)

Z lewej: Natalia Litwina i Jelena Dutczak (Tomski Uniwersytet Państwowy)

29 czerwca prof. Helena Pocietchina zabrała chętnych na wycieczkę do Muzeum Ikon i Kultury Staroobrzędowców w Wojnowie, Interesariusza ISW. Goście zobaczyli czynną molenną staroobrzędową w Wojnowie, były żeński klasztor (kaplicę, cele, dzwonnice) oraz majątek klasztorny nad urokliwym jeziorem Duś.

Wycieczkowiczom towarzyszyła wspaniała pogoda, która w połączeniu z doskonałą narracją przewodnika uczyniła wyjazd i przyjemnym, i pożytecznym.

Wycieczka do Wojnowa – na przyklasztornym cmentarzu staroobrzędowców

Pozytywnie zaopiniowane przez recenzentów wystąpienia uczestników konferencji będą opublikowane w czasopismach prowadzonych przez ISW: Acta Polono-Ruthenica, Acta Neophilologica, Fontes Slavicae Orthodoxae.

prof. Joanna Orzechowska
przewodnicząca Komitetu Organizacyjnego

* * *

Luminarze rosyjskiej emigracji

23-24 października 2017 roku odbyła się III Międzynarodowa Konferencja Naukowa „Мемуаристика русского зарубежья” z cyklu spotkań naukowych organizowanych przez Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej UWM oraz Dom Rosyjskiej Zagranicy im. A. Sołżenicyna w Moskwie.

Inicjatywa podjęta w 2014 r. ma na celu wymianę doświadczeń i prezentację dorobku specjalistów w zakresie badań emigrantologicznych. Dotychczasowe spotkania były poświęcone następującej problematyce: „Iwan Bunin. Człowiek, pisarz, tłumacz... w ujęciu współczesnej buninologii” (2014), „Pisarki Rosyjskiej zagranicą — w literaturze, kulturze i korespondencji” (2015). Temat tegorocznej konferencji koncentrował się na tym dziedzictwie piśmienniczym rosyjskich emigrantów, który stanowi nie tylko interesujący dorobek literacki, lecz także bezcenny materiał faktograficzny, dający świadectwo prawdzie historycznej i rejestrujący ludzki los w jego najbardziej tragicznych przejawach.

W konferencji wzięli udział filologowie, kulturoznawcy, tłumacze i historycy, reprezentujący ośrodki krajowe (Bydgoszcz, Olsztyn, Słupsk, Toruń, Warszawa, Zielona Góra) i zagraniczne (Briańsk, Jekaterinburg, Moskwa).

Wykład plenarne wygłosili:

prof. Tatiana Marczenko (Dom Rosyjskiej Zagranicy im. A. Sołżenicyna w Moskwie), *Комментарий к мемуарным сочинениям: сепарация фактов от вымысла. Воспоминания Нины Берберовой, Али Рахмановой, Ольги Синьорелли.*

prof. Joanna Mianowska (Bydgoszcz, profesor emeritus Uniwersytetu im. Kazimierza Wielkiego w Bydgoszczy), *Из культурного наследия российской эмиграции: страницы жизни К. Коровина и Ф. Шаляпина – о России и эмиграции*

prof. Dmitrij Nikolajew (Instytut Literatury Światowej im. A.M. Gorkiego w Moskwie), *Мемуары молодых: воспоминания в творчестве Г. Алексеева, А. Ветлугина, Р. Гуля, Ф. Иванова, И. Коноплина 1920–1923 гг.*

prof. Siergiej Michalczenko (Briański Uniwersytet Państwowy im. akad. I.G. Pietrowskiego), *Неопубликованные мемуары Е.В. Спекторского как источник по истории высшего образования русского зарубежья*

Pracownicy Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej wystąpili z następującymi referatami:

dr hab. Iwona Anna Ndiaye, prof. UWM, *„Чемоданная жизнь” русских эмигрантов в „Воспоминаниях” Н. Тэффи*

dr Izabella Siemianowska, *Obraz rosyjskiej emigracji w memuarach Iriny Odojewcewej „Nad brzegami Sekwany”*

dr Olga Letka-Spychała, *Konceptualizacja pamięci w autobiografii Władimira Nabokowa „Pamięci, przemów...”*

dr Joanna Nawacka, *O emocjach i uczuciach w ujęciu translatorycznym (na materiale autobiografii „Tamte brzegi” Władimira Nabokowa)*

dr Barbara Kozak, *„Взгляд памяти”. Wizualność memuarystyki W. Nabokowa*

Doktorantów reprezentowała **mgr Kinga Perużyńska**, która przygotowała temat *Obraz Dmitrija Filosofova w pamiętnikach Zinaidy Gippius*

Tradycyjnie obradom w sekcjach towarzyszyły wydarzenia naukowe i kulturalne. Prof. T. Marczenko zaprezentowała najnowszy rocznik naukowy „Ежегодник Дома Русского Зарубежья” (wyd. DRZ, Moskwa), zaś prof. I.A. NDiaye serię „Luminarze Rosyjskiej Emigracji” (wyd. ISW UWM). Ponadto uczestnicy konferencji otrzymali zbiory pocztówek wydanych w ramach projektu Studenckiego Koła Przekładu „Warszawskie adresy rosyjskich emigrantów”.

W części kulturalnej odbył się pokaz filmu „Эмигрант. Борис Зайцев” (2013, reż. A. Sudiłowski), udostępniony ze zbiorów Domu Rosyjskiej Zagranicy im. A. Sołżenicyna w Moskwie.

dr hab. Iwona Anna NDiaye, prof. UWM

Z ŻYCIA INSTYTUTU SŁOWIAŃSZCZYZNY WSCHODNIEJ

* * *

„*Fontes Slaviae Orthodoxae*”: nowe czasopismo naukowe ISW

Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej od roku 2017 ma nowe międzynarodowe interdyscyplinarne czasopismo naukowe. Jest to rocznik *Fontes Slaviae Orthodoxae*. Zastąpił on serię monografii naukowych wydawanych wcześniej pod tym samym tytułem.

Rocznik *Fontes Slaviae Orthodoxae* poświęcony jest zagadnieniom związanych z szeroko pojętą historią i kulturą chrześcijaństwa wschodniego w krajach słowiańskich, w tym kontaktom prawosławia z innymi konfesjami i religiami, historią i stanem współczesnego języka cerkiewnosłowiańskiego, poetyką i stylistyką utworów hymnograficznych, zagadnieniom dyskursu religijnego itp. Oprócz tego znajdują się w nim sprawozdania i recenzje z dziedzin językoznawstwa, literaturoznawstwa, historii i kulturologii. Języki publikacji: polski, rosyjski, angielski i niemiecki oraz wszystkie języki słowiańskie.

Czasopismo redagowane jest wspólnie z Centrum Badań Języka Cerkiewnosłowiańskiego Instytutu Języka Rosyjskiego im. W. W. Winogradowa Akademii Nauk Rosji (Moskwa). Redaktorem naczelnym jest dr hab. Helena Pociechina, prof. UWM, a redaktorem naukowym dr Alexander Kravetsky z CBJC IJR. Funkcję sekretarza czasopisma pełni mgr Joanna Olechno-Wasiluk. W skład Rady Naukowej czasopisma weszli naukowcy z Rosji, Polski, Serbii, USA, Litwy i Austrii.

dr Iwona Borys

* * *

Nowe kierunki w Instytucie Słowiańszczyzny Wschodniej

Od nowego roku akademickiego 2017/2018 w Instytucie Słowiańszczyzny Wschodniej realizowane jest kształcenie na dwóch nowych kierunkach. Pierwszy z nich to lingwistyka w biznesie (studia licencjackie). Jest to interdyscyplinarny kierunek studiów realizowany we współpracy Wydziału Humanistycznego (Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej, Katedra Filologii Angielskiej, Katedra Filologii Germańskiej) i Wydziału Nauk Ekonomicznych. W trakcie nauki student doskonali znajomość dwóch języków obcych: pierwszego (język angielski) i drugiego (do wyboru język niemiecki lub język rosyjski). Kształcenie ma charakter modułowy i jest realizowane w czterech blokach: moduł praktycznej nauki języka, moduł lingwistyczny, moduł ekonomiczno-biznesowy i moduł kulturoznawczy. Absolwent kierunku będzie nie tylko doskonale władał dwoma językami obcymi, ale także znał zasady funkcjonowania firmy i międzynarodowej współpracy gospodarczej. Dzięki temu może pracować zarówno w przedsiębiorstwach działających na rynku międzynarodowym, jak też w instytucjach samorządowych oraz służbach państwowych i administracji. Nic więc dziwnego, że od samego początku kierunek ten był jednym z najbardziej obleganych na naszej uczelni. Ci spośród kandydatów, którym udało się dostać na wybrane przez siebie studia, nie czują się zawiedzeni.

Drugim nowym kierunkiem jest komunikacja międzykulturowa w Europie (studia magisterskie uzupełniające). To pierwsze na naszym Wydziale studia realizowane wyłącznie w języku obcym – rosyjskim. Obok absolwentów studiów pierwszego stopnia polskich uczelni adresatami kierunku są studenci z Rosji i krajów rosyjskojęzycznych. Jest to duże wyzwanie zarówno dla wykładowców (nie wszyscy są rusycystami), ale także dla samych studentów. W przypadku polskich studentów problemem jest to, że muszą władać językiem rosyjskim praktycznie na poziomie rodzimego użytkownika języka, dla studentów rosyjskich – studia w obcym kraju, daleko od domu, w całkowicie nowych realiach, a także konieczność równoczesnego kontynuowania nauki na realizowanym do tej pory kierunku na swojej macierzystej uczelni.

W tym roku akademickim studia na komunikacji międzykulturowej w Europie podjęły trzy studentki z Rosji, realizujące równocześnie studia na uniwersytecie w Piatigorsku – Dina Barmina, Diana Dysheкова i Nadezhda Popova. Pod koniec pierwszego roku studiów wspólnie z redakcją „Sławisty” zgodziły się opowiedzieć o swoich wrażeniach ze studiów w Polsce, odpowiadając na zadane przez nas pytania. Rozmowa odbyła się – jakżeby inaczej – w języku rosyjskim. Poniżej prezentujemy jej przebieg.

- *Как Вы попали сюда? Откуда узнали о возможности обучения в Польше? Что Вас заинтересовало в этом направлении, в Польше?*

- Я приехала из Пятигорска. Я также являюсь студенткой ПГУ, и вот, летом, я ждала приказа о зачислении в университет и на сайте ВУЗА увидела объявление о наборе

в польский университет. Я ещё со школы мечтала поучиться где-нибудь в другой стране, среди студентов из разных стран. И тут выпала такая возможность, я подумала: почему бы и нет. Это было большой авантюрой для меня, т.к я не учила польского языка, ничего не знала о культуре.

- Какими были Ваши первые впечатления?

- Я точно помню свой первый день, когда приехала. В тот день впервые пошёл снег, было очень ветрено и холодно. В общежитии было очень шумно, меня поселили с итальянцами, этажом ниже работал караоке клуб. Смесь паники и усталости. Первые пару недель были как в тумане, всё было в новинку да ещё и на другом языке.

- Оправдались ли Ваши ожидания? Совпали ли они с действительностью?

- Честно говоря, не могу сказать, что я чего ожидала конкретного. Я по природе пессимист и всегда готовлюсь к худшему, поэтому реальность оказалась намного лучше. Каждый день для меня как выход из зоны комфорта. Так что действительность оказалась намного лучше ожиданий.

- Как Вам нравится кампус, Ольштын, страна?

- Я просто влюбилась в Кортово! Здесь есть всё для жизни. Стадион, озеро, магазины, почта, клубы. Прекрасное место для студентов. А сам город очень уютный, чистый, безопасный. Есть развлечения на любой вкус. И в целом в Польше я чувствую себя комфортно. Люди открытые и доброжелательные, всегда относятся с пониманием, когда я говорю, что чего-то не поняла или не могу сказать по-польски. Это трудно объяснить, но я чувствую, что это славянская, братская страна. И мы больше похожи,

- Посещали ли Вы другие польские города? Какие из Вас произвели на Вас особое впечатление, почему?

- Я была в Варшаве, но к сожалению только проездом. В маленьких городах – Оструда, Барчево. Также наша преподавательница по польскому языку возила нас в город Фромборк. Мне там очень понравилось, спокойно и уютно. Я очень люблю воду, там есть залив, где можно проводить вечера.

- Какие Вы заметили сходства и различия между системами обучения в Польше и России, менталитетом и др.?

- Я заметила, что польские студенты более закрытые, чем у нас. Системы обучения в целом похожи, но у нас расписание часто менялось, а тут оно фиксированное на весь семестр. Преподаватели очень отзывчивые и всегда предлагают свою помощь. В целом я довольна обучением, не было давления, я с удовольствием готовилась к занятиям.

- Посоветуете ли Вы своим знакомым посетить Польшу / Ольштын, приехать сюда учиться?

- Да! Это отличное место, чтобы провести свои студенческие годы насыщенно.

*Opracowała i rozmawiała
dr Iwona Borys*

* * *

Obchody jubileuszu 25-lecia Stowarzyszenia Współpracy Polska-Wschód

Stowarzyszenie Współpracy Polska-Wschód jest instytucją partnerską Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej. Tym bardziej było nam miło wystąpić w charakterze współgospodarza uroczystości poświęconej 25-leciu istnienia Stowarzyszenia. Olsztyński Oddział Stowarzyszenia Współpracy Polska – Wschód

wspólnie z Instytutem Słowiańszczyzny Wschodniej UWM zorganizował, w dniu 17 stycznia 2018 r., spotkanie połączone z konferencją, które odbyło się w Sali Posiedzeń Rady Wydziału Humanistycznego UWM. To już drugie wydarzenie organizowane wspólnie z SWP-W, po spotkaniu z ambasadorem FR w Polsce Siergiejem Andriejewem z okazji 15-lecia współpracy samorządu województwa warmińsko-mazurskiego z administracją obwodu kaliningradzkiego w marcu 2017 r. Uroczysty charakter spotkania podkreślała lista gości, wśród których byli: posłanka na Sejm RP Urszula Pasławska, Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Gustaw Marek Brzezina, Rektor UWM prof. Ryszard Górecki, pełnomocnik Gubernatora Obwodu Kaliningradzkiego ds. kontaktów z województwami warmińsko-mazurskim i pomorskim Jurij Rezkow, była wicekonsul RP w Kaliningradzie, radca Ambasady RP w Moskwie i dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Warmińsko-Mazurskiego, obecnie dyrektor Instytutu Współpracy Regionalnej i Transgranicznej, Wydziału Zamiejscowego Szkoły Wyższej im. Bogdana Jańskiego w Elblągu Wioletta Sokół, wiceprezes SWP-W dr Jerzy Smoliński, prezes Oddziału Olsztyńskiego SWP-W Wiesław Łubiński, starosta braniewski Leszek Dziąg, prezes grupy wydawniczej „Edytor” Jarosław Tokarczyk przedstawiciele Straży Granicznej, Wojska Polskiego, organizacji

kombatanckich i wojskowych i in.. Spotkanie prowadziła Dyrektor Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej UAM prof. Joanna Orzechowska.

W ramach wydarzenia odbyło się Seminarium „Współpraca Polska – Wschód”. Jurij Rezkow przedstawił historię i aktualny stan współpracy obwodu kaliningradzkiego FR z regionami RP. Z kolei prof. Joanna Orzechowska opowiedziała o współpracy naukowo-dydaktycznej, jaką Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej UWM prowadzi z uczelniami i ośrodkami naukowymi w Rosji (Moskwa, Kaliningrad, Archangielsk, Niżny Nowogród, Jekaterynburg, Ufa, Perm, Piatigorsk), Kazachstanie, Kirgistanie oraz o planowanej współpracy z ośrodkami naukowymi z Litwy i Łotwy. Szczególną uwagę należy zwrócić na to, że przy ISW działa Centrum Języka Rosyjskiego i Kultury „Instytut Puszkina” Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, które od 16 października 2017 r. jest członkiem rzeczywistym sieci partnerskiej „Instytut Puszkina”. To druga taka placówka w Polsce.

Wręczenie dyplomów i odznaczeń.

Wśród nagrodzonych jest Uniwersytet Warmińsko-Mazurski reprezentowany przez Rektora prof. Ryszarda Góreckiego.

W trakcie uroczystości J. Smoliński i W. Łubiński wręczyli pięciu aktywnym i zasłużonym działaczom Oddziału medale „Mickiewicz – Puszkina”, dwóm osobom Dyplomy Dobrego Sąsiedztwa oraz dziesięciu osobom i instytucjom dyplomy honorowe SWP-W. Wśród nagrodzonych medalem „Mickiewicz – Puszkina” znalazł się Uniwersytet Warmińsko-Mazurski. Marszałek Województwa G. M. Brzezina wręczył prezesowi Oddziału Olsztyńskiego SWP-W W. Łubińskiemu dyplom „Zasłużony dla Warmii i Mazur”, a starosta braniewski L. Dziąg przekazał Oddziałowi Olsztyńskiemu SWP-W dyplom uznania za działalność na rzecz budowy dobrych relacji z obwodem kaliningradzkim.

Iwona Borys

* * *

Centrum Języka Rosyjskiego i Kultury „Instytut Puszkina” Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

<http://instytut-puszkina-olsztyn.pl>

W dniach 7–8 grudnia 2017 r. odbyły się uroczystości otwarcia Centrum Języka Rosyjskiego i Kultury w ramach partnerskiej sieci „Instytut Puszkina”. „Instytut Puszkina” UWM powstał przy organizacyjnym i metodycznym wsparciu Centrum Języka Rosyjskiego i Kultury „Instytut Puszkina” Piatigorskiego Uniwersytetu Państwowego oraz finansowym wsparciu Ministerstwa Edukacji i Nauki FR.

Głównym zadaniem Instytutu pozostaje rozwój wszechstronnych i kulturalnych stosunków między Polską i Rosją, popularyzacja i upowszechnienie rosyjskiej kultury i języka za pośrednictwem różnorodnych przedsięwzięć naukowych i kulturalnych.

Centrum powstało w celu prowadzenia działalności oświatowej i edukacyjnej. W ramach jego działalności otwierają się szerokie możliwości testowania studentów w zakresie studiowania i testowania języka rosyjskiego oraz przeprowadzania kursów podwyższania kwalifikacji wykładowców języka rosyjskiego, w tym za pośrednictwem „Образование на русском”, przy metodycznym i technicznym wsparciu ze strony partnerów rosyjskich.

Symbolicznego aktu przecięcia wstęgi dokonali: prof. Aleksander Gorbunow, Rektor Piatigorskiego Uniwersytetu Państwowego oraz prof. Andrzej Szmyt, Dziekan Wydziału Humanistycznego UWM.

W skład delegacji rosyjskiej, poza Rektorem Piatigorskiego Uniwersytetu Państwowego, weszli: prof. Władimir Miszyn, Kierownik Biura Stosunków Międzynarodowych i Programów Edukacyjnych Prorektor oraz prof. Irina Fiedotowa, Kierownik Katedry Piśmiennictwa i Technologii Pedagogicznych Kształcenia Filologicznego i Dyrektor „Instytutu Puszkina” PPU.

Poniżej prezentujemy przemówienie prof. Aleksandra Gorbunowa wygłoszone podczas uroczystości otwarcia Centrum.

Уважаемые коллеги, друзья!

Для нас особая честь участвовать сегодня в этой торжественной церемонии вместе с вами, сподвижниками на ниве образования и науки.

Университетское образование является неотъемлемой частью не только профессиональной подготовки, но и формирования высокой нравственной культуры личности. Мы твердо убеждены, что выпускник современного университета должен быть готов к эффективной профессиональной деятельности и позитивному взаимодействию в разных уголках Европы и мира. Изучение языков и культур народов мира расширяет кругозор, формирует более объемное мировоззрение и миропонимание, создает основу для развития отношений добрососедства и сотрудничества.

У себя в Пятигорском государственном университете мы обеспечиваем возможности для изучения 24 языков и культур. В нашем вузе обучаются представители всех народов Северного Кавказа, около 90 национальностей и более 50 регионов Российской Федерации и 34 зарубежных стран.

И мы очень рады, что в этом многоцветье языков и культур представлены польский язык и культура Польши. Вот уже более шести лет у нас действует Центр польского языка и культуры, в котором ежегодно проходят обучение несколько десятков студентов и который признан Посольством Польши одним из лучших в России. А я считаю для себя лично и для нашего университета большой честью, что в 2013 году я был награжден государственной наградой Польской республики – орденом «Серебряный крест за заслуги».

Сегодня очень важный день: в свою очередь, Центр русского языка и культуры «Институт Пушкина» — как участник международной партнерской сети таких Институтов — получает постоянную прописку здесь в Ольштыне, продолжая и расширяя диалог языков и культур.

Мы благодарны руководству Варминско-Мазурского университета за такой шаг. Не вызывает сомнений, что открываемый нами вместе «Институт Пушкина» станет важной составной частью этого диалога и ресурсом углубления нашего сотрудничества.

Поздравляю всех присутствующих с открытием Центра!

Рад, что сегодня мы здесь вместе с вами, коллеги и друзья!

Uroczystości uświetnili swoją obecnością: dr hab. Joanna Orzechowska, Dyrektor Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej, Andriej Potiomkin, Dyrektor Centrum Nauki i Kultury w Gdańsku oraz Kornelia Kurowska i Ewa Romanowska, reprezentujące Zarząd Fundacji „Borussia” w Olsztynie. W uroczystości wzięli również udział pracownicy i studenci Wydziału Humanistycznego UWM oraz zaproszeni goście.

Oprawę artystyczną przygotowali studenci filologii rosyjskiej pod kierunkiem mgr Joanny Olechno-Wasiluk. Podczas programu „Александр Пушкин в стихах и песнях” była okazja wysłuchać rosyjskiej poezji i popularnych pieśni. Ponadto w siedzibie Wydziału Humanistycznego otwarto wystawę fotograficzną „Мгновения России”, na której zaprezentowano unikalne zdjęcia krajobrazów Rosji.

Dla wszystkich gości w siedzibie Centrum (Wydział Humanistyczny, sala 101) zorganizowano poczęstunek z tradycyjnym rosyjskim „czajepitiem” i blinami.

Podczas dwudniowych uroczystości odbyły się również gościnne wykłady dla pracowników i studentów ISW. Prof. Irina Fiedotowa wygłosiła wykłady na temat: „Русские писатели XIX–XX вв. на Кавказе” (А.С. Пушкин, М.Ю. Лермонтов, Л.Н. Толстой) oraz „Символы русской культуры”.

Robocza część wizyty delegacji rosyjskiej objęła spotkania z władzami uczelni, Dziekanem Wydziału Humanistycznego oraz Dyrektorem ISW, podczas których omówiono plany aktywnej współpracy naukowej i dydaktycznej (staże naukowe, wymiana studentów, wyjazdy w ramach programu Erasmus+). Odbyła się prezentacja kół naukowych działających przy ISW – Studenckiego Koła Slawistycznego oraz Studenckiego Koła Przekładu.

Otwarcie centrum „Instytut Puszkina” zostało odnotowane zarówno przez media lokalne, jak i międzynarodowe

Publikacja w „Gazecie Olsztyńskiej” (7 grudnia 2017 r.) Autor: Ewa Mazgal

Informacje na portalach informacyjnych

Пятигорск – информационный портал	http://5portal.ru/content/novosti/obschestvo/pyatigorskiy-vuz-otkril-tsentr-russkogo-yazika-v-polskom-universitete~80948 http://5portal.ru/content/novosti/kultura/pyatigorskiy-universitet-otkril-tsentr-russkogo-yazika-v-polshe~81018
ТАСС-МОСКВА	http://tass.ru/obschestvo/4795544
Пресс-служба администрации г. Пятигорска	http://pyatigorsk.org/13177
НИА-Кавказ	http://nia-kavkaz.ru/news/science/15901
«Ставропольская правда»	http://www.stpravda.ru/20171208/pgu_otkril_v_polshe_9y_v_mire_tsentr_russkogo_yazyka_i_kultury_115444.html
Информационное агентство «Это Кавказ»	https://etokavkaz.ru/news/35520
Рекомендательная социальная сеть «Мир тесен»	http://mirtesen.sputnik.ru/blog/43700182423/Pyatigorskii-gosuniversitet-otkryil-Institut-Pushkina-v-Polshe
Информационное агентство «Fotkaesh»	https://fotkaew.ru/pyatigorskiy-gosuniversitet-otkryil-institut-pushkina-v-polshe
NEWS.RBK.ru	http://newsrbk.ru/news/5134850-pyatigorskiy-gosuniversitet-otkryil-institut-pushkina-v-polshe.html
Presa.cc	http://presa.cc/piatigorskii-gosyniversitet-otkryil-instityt-pyshkina-v-polshe/
«Newsforbreakfast» Информационно-аналитическое интернет-издание, освещающее события как в России, так и в других уголках нашей планеты	http://newsforbreakfast.ru/2017/12/pgu-otkril-v-polshe-9-y-v-mire-centr-russkogo-yazika-i/
Кавказ Сегодня	https://kavtoday.ru/46164
vigornews.ru	http://vigornews.ru/obchestvo/382433_Pyatigorskii_gos_universitet_otkryl_Institut_Pushkina_v_Polshe.html
Административные органы гов. Ставропольского края – портал	http://govsk.ru/?p=13078
«Bravica» – новости Польши	http://www.bravica.eu/europe/poland.htm (но по ссылке новость не открывается, хотя она есть)
Россотрудничество	http://37.rs.gov.ru/%20/news/21581
Сайт Института системных исследований и координации социальных процессов	http://www.isiksp.ru/obrazovanie/piatigorskii-gosyniversitet-otkryil-instityt-pyshkina-v-polshe
Российское информационное агентство «Yodda: новости»	http://pyatigorsk.yodda.ru/news/pyatigorskiy_gosuniver_sitet_otkril_tsentr_russkog/69410/
Бюро украинских новостей	http://bun.com.ua/2017/12/08/pyatigorskiy-

	gosuniversitet-otkril-institut-pushkina-v.html
Новости Ставропольского края	http://stavropol-auto.ru/?p=9944
Сайт Всемирного координационного совета российских соотечественников, проживающих за рубежом	http://vksrs.com/news/tsentr-russkogo-yazyka-institut-pushkina-otkrylsya-v-polskom-olshtyne/
Информационный портал Фонда «Русский мир»	https://russkiymir.ru/news/234747/
A-news	http://www.anews.com/p/81851825-pyatigorskij-gosuniversitet-otkryl-institut-pushkina-v-polshe/
26 Mass Media	http://www.26massmedia.ru/novosti/pyatigorsk/2249-pgu-otkryl-tsentr-russkogo-yazyka-v-polshe
Агентство конфликтных ситуаций Монависта	http://pyatigorsk.monavista.ru/news/2473114/
Пятигорск: БезФормата.ru	http://pyatigorsk.bezformata.ru/listnews/tcentr-russkogo-yazika-i-kulturi/63286756/
Ставрополь: БезФормата.ru	http://stavropol.bezformata.ru/listnews/pgu-otkril-v-polshe-9-j-v-mire/63286950/
Рамблер	https://news.rambler.ru/education/38624201-pyatigorskiy-gosuniversitet-otkryl-institut-pushkina-v-polshe/
Сайт города Пятигорска go26.ru	https://www.go26.ru/news/1888883
Сайт ПГУ	http://pglu.ru/news/?ELEMENT_ID=197772
Strona www UWM	http://www.uwm.edu.pl/egazeta/uwm-otworzyl-instytut-puszkina

Opracowanie
dr hab. Iwona Anna NDiaye, prof. UWM
Kierownik Centrum „Instytut Puszkina”

* * *

Dni Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie

Przez trzy dni (11-13 kwietnia) Kętrzyn był nazywany miastem uniwersyteckim. Pracownicy i studenci Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego zapoznawali mieszkańców z bogatą ofertą edukacyjną oraz kulturalną naszego ośrodka akademickiego. W ramach tego wyjątkowego wydarzenia wykładowcy prowadzili zajęcia dydaktyczne.

11 kwietnia w Szkole Podstawowej nr 1 przedstawicielka Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej – mgr Joanna Olechno-Wasiluk przeprowadziła zajęcia „Porozmawiajmy po rosyjsku” dla uczniów klas V i VI. Dzieci miały okazję usłyszeć o Rosji, jej kulturze, historii, ale przede wszystkim nauczyć się kilku wyrażen po rosyjsku. Największą popularnością cieszył się moment zadawania pytań. Najczęstsze z nich to, oczywiście: „A jak będzie po rosyjsku....?” Dzieci najchętniej pytały o tłumaczenie przezwisk i ksywek swoich kolegów i koleżanek z klasy 😊.

Po zajęciach uczniowie udali się na uroczystą paradę ulicami swojego miasta. W pochodzie udział wzięli również przedstawiciele społeczności akademickiej oraz mieszkańcy Kętrzyna.

Prowadząca zajęcia mgr Joanna Olechno-Wasiluk oraz uczniowie kl. V (SP 1 w Kętrzynie)

mgr Joanna Olechno-Wasiluk

* * *

Rosja, jakiej nie znacie....

Zakład Dydaktyki i Praktycznej Nauki Języka Rosyjskiego przy Instytucie Słowiańszczyzny Wschodniej zorganizował konkurs „Rosja, jakiej nie znacie”. Konkurs trwał od połowy stycznia do końca marca 2018 roku i został przeprowadzony w trzech kategoriach: plakat, film, komiks. Wręczenie nagród odbyło się podczas Dni Humana.

Jury wyróżniło dwa projekty: plakat studentki I roku LwB Izabeli Pszennej oraz plakat studentki II MU FR Agnieszki Żukowskiej. W obu pracach pojawił się motyw logicznej gry komputerowej – Tetris, stworzonej przez Rosjanina Aleksieja Pażytnowa i jego współpracowników w 1984 roku. Gra ta jest znana i lubiana na całym świecie, ale chyba nie wszyscy wiedzą, że najbardziej kojarzona z Tetrisem melodia to dziewiętnastowieczna rosyjska pieśń ludowa *Korobeiniki*.

Wyróżnionym studentkom serdecznie gratulujemy!

*Wyróżnione prace (od lewej): plakat P. Izabeli Pszennej (I LwB)
oraz P. Agnieszki Żukowskiej (II MU FR)*

mgr Joanna Olechno-Wasiluk

*** * ***

Warto być aktywnym!

Z dumą i radością informujemy, że pani Agnieszka Żukowska, studentka II roku filologii rosyjskiej na studiach II stopnia została stypendystką programu "Agrafka Agory – Aktywny Student".

Gratulujemy!

* * *

Dzień Otwartych Drzwi na Uniwersytecie Warmińsko-Mazurskim

Prezentacje wydziałów, stoiska instytutów, studenckich kół naukowych oraz wiele innych atrakcji czekało na tegorocznych maturzystów (a przyszłych studentów) podczas kolejnego Dnia Otwartych Drzwi Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego, który miał miejsce 6 kwietnia 2018 r.

Nasz Instytut reprezentowali studenci III roku FR (na zdjęciu) oraz członkinie Studenckiego Koła Sławistycznego. Tradycyjnie przygotowaliśmy stoisko z przedmiotami kojarzonymi z kulturą rosyjską oraz warsztaty i prezentacje przygotowane przez wykładowców ISW: „Rosyjski jest łatwy” (dr hab. Joanna Orzechowska), „Rosyjski na start” (dr Beata Jeglińska) oraz „Planeta Rosja” (dr Barbara Kozak).

Studentom dziękujemy za zaangażowanie a odwiedzającym nasze stoisko mówimy: *Do zobaczenia w październiku!*

Dr Joanna Nawacka oraz studenci III FR: Katarzyna Studzińska, Weronika Kowalczyk, Eryk Zamara

mgr Joanna Olechno-Wasiluk

* * *

Jubileusz Profesora Walentego Piłata

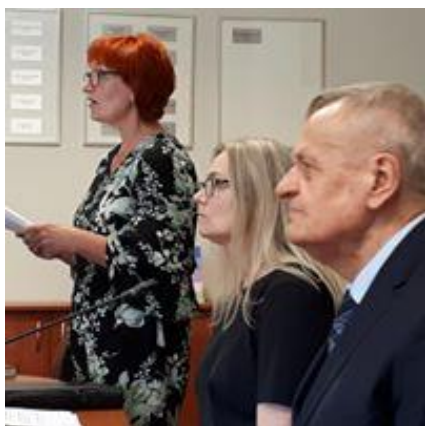

24 maja w Instytucie Słowiańszczyzny Wschodniej odbyła się prezentacja tomu „Szkice sławistyczne”, poświęconego jubileuszowi prof. zw. dr. hab. Walentego Piłata - jednego z twórców olsztyńskiej sławistyki, obecnie emerytowanego pracownika Instytutu. Oprócz samego Jubilata uroczystość

uświetnili: dziekan
dr hab. Andrzej

Szmyt, prof. UWM (na zdjęciu obok prof. W. Piłata), prodziekan ds. nauki dr hab. Mieczysław Jagłowski, prof. UWM, przedstawiciele władz instytutów i katedr Wydziału Humanistycznego oraz zaproszeni goście. Nie mogło wśród nich zabraknąć przedstawicieli Bałtyckiego Uniwersytetu Federalnego im. I. Kanta w Kaliningradzie – partnerskiej uczelni naszego

Instytutu. Kaliningradzki uniwersytet reprezentowały prof. Natalia Lichina i prof. Swietłana Waulina, osoby od początku zaangażowane wraz z prof. W. Piłatem we współpracę rusycystów

obu uczelni (obie na zdjęciu obok). Prócz tego zjawili się emerytowani pracownicy Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej, długoletni współpracownicy Profesora: prof. Joanna Korzeniewska-Berczyńska, dr hab. Irena Rudziewicz, prof. UWM, mgr Anna Starościak-Bartoszewicz. Laudację wygłosił dziekan dr hab. Andrzej Szmyt, prof. UWM, a sylwetkę Jubilata przedstawiła dyrektor ISW dr hab. Joanna Orzechowska. Po złożeniu

gratulacji i życzeń oraz wystąpieniach gości (prof. S. Waulina, prof. N. Lichina, prof. A. Staniszewski, dr hab. G. Ojcewicz) głos zabrał sam Jubilat, wyraźnie wzruszony ciepłą, rodzinną atmosferą tej oficjalnej przecież uroczystości.

Druga część uroczystości to prezentacja jubileuszowej książki „Szkice sławistyczne”. Dokonała jej współinicjatorka jej wydania dr hab. Iwona Anna NDiaye, prof. UWM. Do współudziału w jej przygotowaniu zostali zaproszeni zarówno współpracownicy i zarazem byli uczniowie prof. W. Piłata, jak też przedstawiciele innych ośrodków naukowych.

Po uroczystości uczestnicy pozowali do pamiątkowego zdjęcia na tle gabinetów Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej.

dr Iwona Borys

* * *

Złoty Laur UWM dla prof. Ally Kamalowej

Na mocy uchwały Senatu Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego prof. dr hab. Alla Kamalova została odznaczona Złotym Laurem UWM. Nagroda ta jest przyznawana za zasługi dla rozwoju UWM oraz wieloletnią, zaangażowaną pracę naukowo-dydaktyczną i działalność na rzecz środowiska akademickiego. Z naszego Wydziału w gronie osób nagrodzonych w tym roku Złotym Laurem UWM znalazła się także prof. Zoja Jaroszewicz-Pieriesławcew (Instytut Historii i Stosunków Międzynarodowych). Wręczenie odznaczeń miało miejsce 4 czerwca 2018 roku podczas Święta Uniwersytetu. Serdecznie gratulujemy!

*Prof. Alla Kamalova i prof. Zoja Jaroszewicz-Pieriesławcew wśród laureatów Złotego Lauru
UWM*

* * *

Łotewscy staroobrzędowcy z wizytą w Wojnowie i Olsztynie

Na początku sierpnia 2018 roku wspólnota staroobrzędowa z Rezekne (Łotwa) zorganizowała wycieczkę po północnej Polsce. Zaplanowano odwiedzenie diaspor staroobrzędowych Suwalszczyzny i Mazur oraz zwiedzenie najciekawszych miejsc o dużej wartości historycznej. Trasa przebiegała przez Suwałki, Wodзилki, Gabowe Grądy, Wojnowo, Olsztyn, Malbork, Gdańsk, Sopot, Gdynię, Toruń, Wilczy Szaniec, Augustów.

Pomysłodawcami, organizatorami i jednocześnie uczestnikami wycieczki był Władimir Nikonow – parlamentarzysta sejmu Łotwy i przewodniczący Rady Rezekneńskiej Wspólnoty Staroobrzędowej oraz jego asystentka – Ilona Butiankowa.

Ponadto do Polski przyjechali pracownicy nauki Uniwersytetu Wileńskiego – docent doktor Grigorij Potaszenko oraz doktor Nadieżda Morozowa, kustosz Estońskiego Muzeum Sztuki w Tallinie – Mari-Liis Paawer oraz pracownik wydawnictwa Wspólnoty Gribienszczykowskiej – Irina Szurmiel.

Pracownicy UWM w Olsztynie (prof. Zoja Jaroszewicz-Pieresławcew, prof. Helena Pociechina, dr hab. Joanna Orzechowska) od wielu lat spotykają się na konferencjach naukowych, organizowanych w Rydze, Moskwie, Jekaterynburgu, Olsztynie czy Toruniu z wymienionymi działaczami i naukowcami, było więc zupełnie naturalne, że z ogromną radością zaplanowały i zagospodarowały ich pobyt w Wojnowie i Olsztynie.

Przed wiejską moleną w Wojnowie

Na pierwszym planie od lewej: Grigorij Potaszenko, Nadieżda Morozowa, Władimir Nikonow

Dzięki Interesariuszowi Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej UWM w Olsztynie, Muzeum Ikon i Kultury Staroobrzędowców w Wojnowie oraz ogromnej przychylności jego dyrektora – Pana Tomasza Ludwikowskiego – estońska specjalistka ikonopisania – Mari-Liis Paawer miała okazję obejrzyć i ocenić kolekcje ikon z klasztornej molenny. Natomiast Nadieżda Morozowa zapoznała się z kolekcją rękopisów z klasztornej księgozbioru. Wszyscy uczestnicy zwiedzili molennę, cele klasztorne, dzwonnice, przyklasztorny cmentarz.

Prof. Pocietchina doprowadziła również do spotkania nastawnika Pana Grzegorza Nowikowa z uczestnikami wycieczki w molennie wiejskiej. Prof. Pocietchina była przewodnikiem po historii i teraźniejszości klasztoru i konfesji staroobrzędowej na Mazurach.

*Na dziedzińcu klasztornym w Wojnowie.
Od lewej: Irena Szurmiel, Ilona Butiankowa,
Władimir Nikonow.*

W Olsztynie uczestnicy wycieczki chcieli obejrzeć artefakty dziedzictwa kulturowego starobrzędowców – rękopisy, starodruki i ikony ze zbiorów Muzeum Warmii i Mazur. Dyrektor Muzeum, Pan Piotr Żuchowski, zgodził się, by prof. Jaroszewicz-Pieresławcew miała możliwość pokazania ikon z magazynów Muzeum, natomiast prof. Pocietchina – ksiąg z biblioteki muzealnej.

Grupa nocowała w jednym z akademików w Kortowie i była zachwycona urodą jeziora Kortowskiego i całego kampusu.

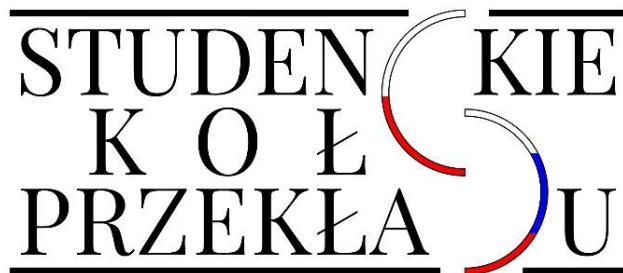
W trakcie krótkiego spotkania grupy rosyjsko-łotewsko-litewsko-estońskiej zrodziły się nowe idee współpracy. W ramach współpracy z Ineteresariuszem, prof. Pocietchina zgodziła się na przeprowadzenie w 2019 roku letnich wykładów o starobrzędowcach dla turystów wypoczywających w Wojnowie i okolicach.

Liczymy na naukowy przyjazd Miri-Liis Paawer do molenny w Wojnowie, badanie ikon i ich opis w czasopiśmie "Fontes Slavia Orthodoxa".

prof. Joanna Orzechowska

Z DZIAŁALNOŚCI KÓŁ NAUKOWYCH

Studenckie Koło Przekładu działa przy Instytucie Słowiańszczyzny Wschodniej UWM od października 2014 roku. Podejmowane działania mają na celu przybliżenie studentom naukowych aspektów pracy nad przekładem, a także realiów związanych z wykonywaniem zawodu tłumacza.

Inicjatywy zrealizowane przez Studenckie Koło Przekładu w roku akademickim 2017/2018

Organizacja międzynarodowych konferencji naukowych

SKP było współorganizatorem międzynarodowych konferencji naukowych, które cyklicznie odbywają się w Instytucie Słowiańszczyzny Wschodniej. Członkowie koła wspierali Komitety Organizacyjne konferencji „Memuarystyka rosyjskiej emigracji” z cyklu „Luminarze Rosyjskiej Emigracji” (Olsztyn, X 2017) oraz „Komunikacja międzykulturowa w świetle współczesnej translatologii” z cyklu „Między Słowami – Między Światami” (Olsztyn, IV 2018) w pracach technicznych i logistycznych. Ponadto, wspólnie z Wydziałową Radą Samorządu Doktorantów Wydziału Humanistycznego, zorganizowało II Interdyscyplinarną Konferencję Naukową Doktorantów i Młodych Naukowców „Dawny i obecny wizerunek mężczyzny w perspektywie XXI wieku” (Olsztyn, VI 2018).

Członkowie koła podejmowali również wyzwanie aktywnego udziału w konferencjach. Studentka I roku Komunikacji międzykulturowej w Europie – Nadezhda Popova w ramach konferencji „Komunikacja międzykulturowa w świetle współczesnej translatologii” wygłosiła referat na temat *Переводческие трансформации имен собственных в художественном тексте. Сравнительный анализ на примере переводов серии „Гарри Поттер” на русский язык.*

Uczestnicy konferencji doktorantów.

W pierwszym rzędzie: druga od lewej – opiekun naukowy SKP, dr hab. I.A. Ndiaye, prof. UWM; pierwsza od prawej – mgr K. Perużyńska, przewodnicząca SKP

Udział w Dniu Międzykulturowym Wydziału Humanistycznego UWM

SKP wzięło udział w programie Dnia Międzykulturowego, zorganizowanym na Wydziale Humanistycznym UWM w grudniu 2017 roku. Studentki I roku Komunikacji międzykulturowej w Europie – Diana Barmina i Dina Dyshekova, które pochodzą z Rosji, przygotowały prezentację na temat wielokulturowego Kaukazu.

Studentki Komunikacji międzykulturowej w Europie podczas prelekcji o Kaukazie

Podczas prezentacji stoisk kultu różnych narodów dużym powodzeniem cieszyły dania kuchni kaukaskiej przygotowane przez Madinę Khamidovą z Degestanu, która od wielu lat mieszka w Olsztynie. SKP opracowało opisy dań w języku rosyjskim oraz ich tłumaczenia na język polski.

W środku Madina Khamidova

Udział w obchodach Dni Humana

Duże zainteresowanie degustacją tradycyjnych dań kuchni kaukaskiej podczas Dnia Międzykulturowego zainspirowało członków SKP do przygotowania spotkania „Kuchnia Kaukazu”, podczas którego można studenci i pracownicy Wydziału Humanistycznego mogli poszerzyć swoją wiedzę o tradycjach narodów kaukaskich. Studentki filologii rosyjskiej opowiedziały historię wybranych przepisów oraz tradycji ich spożywania. Spotkanie miało formułę warsztatów, podczas których można było poznać tajniki przepisów oraz skosztować wybranych potraw.

Zainicjowanie projektu międzynarodowego „Kuchnia Kaukazu”

SKP, wspólnie ze studentami z Piatigorskiego Uniwersytetu Państwowego, zainicjowało polsko-rosyjski projekt, który ma na celu poznanie przez studentów filologii rosyjskiej ISW UWM kultury Kaukazu. Rezultatem będzie opracowanie i wydanie dwujęzycznego albumu *Kuchnia Kaukazu. Przepisy mojej babci...* Publikacja ma zawierać: opis krajoznawczy, wywiady, przepisy oraz materiał graficzny. W semestrze letnim polscy studenci przeprowadzili wywiady z partnerami rosyjskimi, opracowali zgromadzony materiał merytoryczny i zdjęciowy, a także przygotowali tłumaczenia. Projekt będzie kontynuowany w roku akademickim 2018/2019, a prezentacja albumu jest przewidziana podczas kolejnego Dnia Międzykulturowego.

Chychiny (ros. хычины)

Fot. D. Bajrak, URL: <https://japovarenok.ru/hyichinyi-s-kartoshkoy-i-syirom/>

*Opracowanie
dr hab. Iwona Anna Ndiaye, prof. UWM
opiekun naukowy SKP*

* * *

Studenckie Koło Slawistyczne

Z życia SKS...

Rok akademicki 2017/2018

28 października 2017 – konkurs plastyczny „Kultowi bohaterowie bajek rosyjskich” zorganizowany przez SKS z okazji Międzynarodowego Dnia Animacji.

7 grudnia 2017 – program artystyczny „Puszkina w wierszu i piosence” przygotowany przez SKS z okazji otwarcia Centrum Języka Rosyjskiego i Kultury „Instytut Puszkina” przy Instytucie Słowiańszczyzny Wschodniej.

8 grudnia 2017 – prezentacja Studenckiego Koła Slawistycznego oraz omówienie głównych projektów SKS na Wydziale Humanistycznym UWM.

8 grudnia 2017 – warsztaty świąteczno-noworoczne „Kto w Rosji przynosi dzieciom prezenty?” przeprowadzone w Przedszkolu Miejskim nr 29 w Olsztynie.

19 grudnia 2017 – kiermasz kartek świątecznych oraz wspólne kolędowanie pod hasłem „Zimowe święta w Rosji” w ramach IV Dnia Międzykulturowego na Wydziale Humanistycznym.

6 kwietnia 2018 – promocja Instytutu Słowiańszczyzny Wschodniej na Dniu Otwartych Drzwi UWM.

17 kwietnia 2018 – prezentacja SKS podczas rozstrzygnięcia konkursu „Rosja, jakiej nie znacie”, zorganizowanego przez Zakład Dydaktyki i Praktycznej Nauki Języka Rosyjskiego przy ISW.

mgr Joanna Olechno-Wasiluk,
opiekun Studenckiego Koła Slawistycznego

* * *

„Zbrodnia i kara” na deskach olsztyńskiego teatru

10 maja 2018 r. studenci ze Studenckiego Koła Slawistycznego wraz z opiekunką magister Joanną Olechno-Wasiluk udali się do Teatru im. S. Jaracza na spektakl, pt. „Zbrodnia i kara” w reżyserii Janusza Kijowskiego. Jego adaptacja powieści Fiodora Dostojewskiego od początku zaskoczyła i wzbudziła wiele emocji wśród widzów. Zaskoczeniem była z pewnością nieobecność Soni w oglądanym przedstawieniu. Reżyser zdecydował, że rolę tej bohaterki odgrywać będą wszystkie kobiety siedzące na sali. To do nich zwracał się Rodion Romanowicz Roskołnikow (*były student prawa, który darzył Sonię szczególnym uczuciem*).

„Zbrodnia i kara” to sztuka w dwóch aktach. W akcie pierwszym Roskolnikow spotyka się z Marmieladowem (w tej roli Artur Steranko) – ojcem Soni. W szczerzej rozmowie były urzędnik opowiada o swoim życiu: o upadku rodziny, chorobie żony, biedzie dzieci i upokorzeniu najstarszej córki – Soni.

W akcie drugim na scenie pojawiają się nowi bohaterowie: oszust Swidrygajłow (Grzegorz Jurkiewicz) i sędzia Pietrowicz (Maciej Mydlak). Ich gra aktorska (szczególnie Macieja Mydlaka) wniosła do spektaklu wiele energii i pozwoliła widzom odczytać ponadczasowe przesłanie sztuki.

Spektakl został odebrany przez publiczność pozytywnie, co potwierdził niekończący się aplauz. Na szczególną uwagę zasługują z pewnością scenografia i rekwizyty, nawiązujące do ówczesnych realiów. Bardzo ciekawa była również oprawa muzyczna, jednak wybór utworu kończącego drugi akt mógł wprawić w zdumienie.

Było to nasze pierwsze spotkanie z Teatrem im. S. Jaracza. Jako studenci rusycystyki i pasjonaci sztuki rosyjskiej mamy nadzieję na więcej rosyjskich dzieł w repertuarze olsztyńskiego teatru.

*Wiktoria Łapińska, Anna Gajowiak, Aleksandra Ostaszewska,
Studenckie Koło Sławistyczne, I FR*

PISALI O NAS...

Літературознавець Ірина Бетко: україністика в Польщі є повноцінною науковою дисципліною

Ми зустрілися з Іриною Бетко, професором Вармінсько-Мазурського університету в місті Ольштин — за польською традицією її науковий ступінь звучить «доктор габілітований наук гуманістичних».

Ірина Павлівна саме навідалася у відпустку до рідного міста в Україні.

Навіть ті польські студенти, які обирають русистику, також вивчають українську — *Ірино, ви поїхали з Києва понад двадцять років тому...*

— Я викладаю в Польщі досить давно. Працювала в Інституті літератури, захистила кандидатську дисертацію. На Конгресі Міжнародної асоціації українців познайомилася з польськими науковцями, які запропонували мені викладати в одному з їхніх університетів.

— *А чи були у вас вагання, їхати чи не їхати, адже лишати рідний дім та кривих не так і легко.*

Ірина Бетко. (Фото з власного архіву.)

— Ні, то було щось зовсім інше — велике зацікавлення й ентузіазм. Щоправда, тоді я ще не мала досвіду викладання, а польською мовою лише читала фахову літературу. Тоді думала: їду на рік чи на два. Але ця пригода триває вже більше двадцяти років. Отже, свого часу було зроблено правильний вибір.

— *Ви вже багато років викладаєте українистику. Наскільки цей напрям славістики запитаний у Польщі?*

— Польща відрізняється від інших країн Східної, а особливо Західної Європи тим, що має великі історичні зв'язки з Україною. У Польщі здавна живе багато етнічних українців. У середині 90-х поляки вирішили побільше довідатися про свою сусідку. Саме тоді в польських університетах помітно збільшилась кількість україністичних закладів і предметів.

— *Ким є ваші студенти? Це етнічні українці?*

— Не лише. І поляки також. Під моїм науковим керівництвом було захищено два докторати (по-нашому — кандидатські дисертації) з україністики, і їх зробили полячки, не українки.

Україністика в Польщі є повноцінною науковою дисципліною, бо нею займаються не лише етнічні українці. Навіть ті польські студенти, які обирають русистику, також вивчають українську як другу східнослов'янську мову.

Дискурс божевілля йде з путінської Росії

— *Ви в Польщі вже багато років. І можете судити про ставлення поляків до українців. Зараз багато говорять про погіршення стосунків між Україною і Польщею. Наскільки ви це відчуваєте?*

— Не буду глобально судити про ставлення поляків до українців, лише поділюся власним досвідом. Так, польські медіа час від часу говорять про польсько-українські конфлікти з часів Другої світової війни тощо. Але на моїх стосунках із польськими колегами це не позначилось.

Коли почалися криваві події в Україні на початку 2014 року, поляки висловлювали мені щире співчуття, що на моїй батьківщині стало так неспокійно. До речі, репортажі про лютневі події на Майдані транслювали у Польщі «наживо». В інших країнах такого детального висвітлення наших українських справ не було. Тим часом поляки завжди виявляють підвищене зацікавлення ситуацією в Україні.

— *Отже, ви можете сказати, що, попри давні образи, в українсько-російському конфлікті поляки на боці України?*

— Знов-таки, замість узагальнювати — розповім, як це виглядало у Вармінсько-Мазурському університеті, де викладаю вже давно, від 2005 року. Відразу після анексії Криму на нашому Гуманітарному факультеті відбулася незапланована стихійна

конференція, де польські політологи та геополітики намагалися дати зважену оцінку тому, що відбулося. Спільним мотивом їхніх доповідей було засудження російської агресії.

На цьому тлі різким дисонансом пролунав виступ одного журналіста: мовляв, ми не можемо перекреслювати велику російську культуру (котрої, що істотно, ніхто з присутніх не кривдив...). Тому пану, однак, рішуче дали зрозуміти, яким блюзнірством відлунує його недоречна заувага у контексті факту порушення територіальної цілісності України.

— *А наскільки змінилися в останні роки стосунки Польщі і Росії?*

— Наведу лише один промовистий приклад. Наприкінці лютого цього року в нашому університеті відзначалося 15-річчя регіональної партнерської співпраці Вармінсько-Мазурського воєводства з Калінінградським округом. Прибув посол Росії в Польщі. Його виступ шокував усіх як взірць кричущої антидипломатії, а також цілковитої нездатності до регіонального мислення.

— *Про що говорив посол Росії в Польщі?*

— Розумієте, то була за змістом локальна культурно-господарча подія. Тим часом посол доволі брутально використав цю нагоду, аби задемонструвати агресивну зовнішню політику Кремля. Він читав свій виступ польською мовою, розвиваючи тези, зовсім не адекватні до ситуації. Зокрема, позитивно оцінив той факт, що Крим нарешті став російським, — на противагу тому, що в Польщі руйнують пам'ятники російським визволителям від німецько-фашистських загарбників. Однак у Польщі ніколи не забудуть, що від рук тих «визволителів» загинуло чи не більше поляків, ніж від рук нацистів!

— *Як аудиторія прореагувала на той виступ?*

— Усі присутні — студенти та викладачі Вармінсько-Мазурського університету — були глибоко розчаровані. Запанувала гробова тиша. Оплесків, очевидно, не було. Але й гнилі помідори не полетіли. Можливо, ними не озброїлися, бо не очікували такої анахронічної риторики часів холодної війни...

— *Я розумію ваше шляхетне обурення, але останнім часом у світі звучить багато незрозумілого. Світ знову божеволіє, і, як висловлюєтесь ви, гуманітарії, дискурс божевілля йде з Росії.*

— Я б тільки уточнила — з путінської Росії. Знов пошлюся на власний досвід: кілька разів на рік беру участь у міжнародних наукових конференціях, де завжди є вчені з Росії. Вони ніколи й нікому не нав'язують панівного політичного дискурсу своєї держави, навпаки,

їм дуже соромно перед закордонними колегами за дії нинішньої російської влади, а в українців ледве не просять вибачення. Все-таки справжні гуманітарії бачать різницю між правдою і кривдою.

— *На жаль, і науковий дискурс зараз вульгарно політизується...*

— Тож давайте говорити про академічну науку, вільну від політичної заангажованості...

Спроба нового прочитання вибраних творів красного письменства

— *Ви не лише викладачка, а й авторка ряду наукових праць. Розкажіть про них.*

— Мій скромний доробок на сьогодні налічує чотири монографії та понад півторасти статей, де робиться спроба нового прочитання вибраних творів красного письменства. Мої літературознавчі зацікавлення концентруються переважно на матеріалі української класичної та сучасної літератури. Усі мої книги вийшли накладом польських наукових видавництв, шкода, що їх практично не знають в Україні.

— *Можливо, згодом це зміниться. Цікаво, що ви, зокрема, використовуєте підходи аналітичної психології до аналізу текстів української літератури.*

— Цей перспективний дискурс у нашій культурній свідомості ще не осмислено належною мірою. Звідси — такі прикрі непорозуміння, як хоча б оте псевдотермінологічне словосполучення «національний архетип». Вживають його не лише журналісти, а й науковці, не розуміючи, що архетип є архаїчною структурною одиницею людської психіки — до-етнічною й водночас над-національною. Можна сказати: «архетип національної святині», «національний символ», — але «національний архетип» — то абсурд.

— *А польські журналісти завжди адекватно вживають терміни?*

— І в польській пресі також, на жаль, практикується некоректне вживання академічних термінів у медійному дискурсі. Науковці не завжди мають на це вплив.

— *Гаразд, говорімо про речі, на які науковці вплив мають. Отже, хоч ви й поїхали з України більше двадцяти років тому, але продовжуєте працювати на українську культуру та на її поширення за межами України.*

— Так, у цьому плані мені пощастило. Відчуваю зацікавлення моїх студентів українською літературою і культурою. Можливо, згодом вони фахово вивчатимуть і перекладатимуть

свої улюблені твори рідною польською мовою, перші публікації й перші успішно захищені дисертації вже є. На ниві української культури працює й мій син Павло Снопков, який виріс у Польщі. Він пише докторат із філософії по творчості чи не найцікавішого і найзагадковішого з українців Григорія Сковороди.

Наших геніїв за межами України ще не знають. І тому кожна праця про них є цінною, бо в такий спосіб світова гуманітаристика поступово збагачується українськими духовними досягненнями. Науковий керівник Павла — відома дослідниця історії польської філософії професор Ева Стажинська-Костюшко — всіляко підтримує його сковородинознавчі наукові пошуки. Ми робимо улюблену справу, вкладаючи в неї усі свої сили. І це саме в собі є правдивою вартістю.

Тетяна Ларько

Za: <http://www.umoloda.kiev.ua/number/3208/164/115461>, 06.09.2017

* * *

RECENZJE I OMÓWIENIA

* * *

Refleksje o współczesnej Białorusi

25 stycznia 2018 roku w Ośrodku Badań Naukowych im. W. Kętrzyńskiego w Olsztynie odbyło się spotkanie z mgr. Piotrem Bojarskim, który jest pracownikiem OBN oraz doktorantem prof. Andrzeja Szmyta na UWM w Olsztynie. Pracuje nad rozprawą doktorską, w której m. in. zajmuje się problematyką białoruską. Doktorant przekazał zebrany wrażeń i refleksje z trzech wyjazdów na Białoruś, z różnych miejsc pobytu, bogato ilustrując swoją opowieść zdjęciami z odwiedzonych miejscowości. Głównym celem wyjazdów była praca w Archiwach i zbieranie niezbędnych do napisania pracy doktorskiej materiałów.

W Grodnie najważniejszym miejscem dla P. Bojarskiego był Stary Zamek, gdzie znajduje się Archiwum, w którym spędził najwięcej czasu. W czasie wolnym, przy zwiedzaniu miasta zwrócił uwagę na odrestaurowane przedwojenne budynki, które zachowały swoje dawne przeznaczenie (np. budynek Straży Pożarnej, Stary Zamek, Nowy Zamek Grodzieński). Na prezentowanych zdjęciach pokazał wejście do Grodzieńskiego Getta, Synagogę, gdzie obecnie odbywają się często koncerty, Cmentarze: Wojskowy i Żołnierzy Polskich – Obrońców Grodna oraz urocze i chętnie odwiedzane przez mieszkańców i turystów Deptaki Miejskie nad Niemnem.

W Lidzie Autor wystąpienia opisał i pokazał na fotografiach odbudowaną Starówkę, odnowiony Zamek, gdzie znajduje się Muzeum, Kościół Podwyższenia Krzyża oraz Cmentarze, gdzie część cywilna znajduje się w opłakanym stanie, bardzo zaniedbana, a jedynie Kwatery Wojskowa jest uporządkowana, zadbana i ogrodzona.

W Brześciu na pięknie odbudowanej Starówce zwracają uwagę elewacje, na których zostały zachowane polskie napisy z dawnych lat. W Centrum dominują deptaki z różnego rodzaju rzeźbami, pomnik Mickiewicza, ul. Unii Lubelskiej, budynek Polskiego Oddziału Banku, a uwagę przyciąga Latarnik, który o zmierzchu ręcznie zapala latarnie na Starówce. P. Bojarski odwiedził, zwiedził i sfotografował zachowane w Brześciu pomniki: Bramę Chełmską, Budynek Apteki z 1818 roku, Pałac Szwajcarski, gdzie obecnie mieści się Muzeum Historyczne, remontowaną Bramę Polską, Sukiennice. Dla mieszkańców i zwiedzających miasto ważnym miejscem jest Twierdza Brzeska oraz Pomnik Aniola z rzeźbami i tablicami osób zasłużonych dla miasta, upamiętniający tysiąclecie Brześcia.

Doktorant przedstawił również kilka fotografii z Mołodeczna, gdzie zainteresował Go dobrze utrzymany park oraz zadbany i uporządkowany Cmentarz.

Po prezentacji zebranych w trakcie wyjazdów na Białoruś materiałów Doktorant odpowiadał na pytania zebranych, których zainteresował poziom życia mieszkańców, zaopatrzenie, zarobki, możliwości noclegowe, stosunek do zwiedzających, turystów, a szczególnie do Polaków, sposób porozumiewania się (dominuje język rosyjski, choć wiele osób zna również polski).

Spotkanie było bardzo interesujące, dające dużo informacji o polskich śladach w różnych miejscach współczesnej Białorusi, I tylko można żałować, że Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej reprezentowali byli pracownicy, a zabrakło zarówno osób obecnie pracujących, studentów tego Instytutu, jak i innych kierunków uniwersytetu.

Prof. Irena Rudziewicz

* * *

Bernard Lecomte. *Od Rasputina do Putina*. Wyd. Bellona, Warszawa 2017. Tłum. Oskar Hedemann, ss. 288.

Praca francuskiego reportera, badacza i tzw. dziennikarza śledczego – Bernarda Lecomte – stanowi interesujące źródło wiedzy o zawiłych, skomplikowanych i do dziś budzących kontrowersje faktach z historii i kultury Rosji. Swoje rozważania autor rozpoczyna od analizy wydarzeń końca XIX i początków XX wieku, które zaistniały w Rosji za czasów ostatniego jej cara Mikołaja II. Jednak interesują go nie tylko kulisy rządów tegoż cara, lecz raczej postać, która odegrała dość istotną rolę w ówczesnych realiach, a mianowicie Grigorija Rasputina. Wprawdzie ten mnich doczekał się już dość bogatej literatury naukowej i publicystycznej, to jednak i rozważania B. Lecomta pozwalają lepiej zrozumieć rolę, jaką on odegrał w ostatnich latach imperium rosyjskiego.

Kolejne rozdziały rozprawy dotyczą ostatnich dni panowania cara Mikołaja II, tragicznej śmierci jego rodziny w Jekatierinburgu, roli Trockiego i jego starcia ze Stalinem, wybuchu II wojny światowej, zbrodni katyńskiej, śmierci Stalina, czasów Nikity Chruszczowa, Leonida Breżniewa, Jurija Andropowa, Michaiła Gorbaczowa, Borysa Jelcyna i Władimira Putina. Jednym słowem, autor rozprawy koncentruje się na niewralgicznych punktach historii Rosji końca XIX i początku XXI wieku i tzw. czasach radzieckich. Wiele tu interesujących faktów, trafnych analiz, a także wiadomości z życia kulturalnego i literackiego Rosji i Związku Radzieckiego. Polecam tę rozprawę.

Prof. zw. dr hab. Walenty Piłat

* * *

Siergiej Lebiediew, *Granica zapomnienia*. Wyd. Claroscuro, 2018. Tłum. Grzegorz Szymczak

Siergiej Lebiediew jest pisarzem młodym, ale już cenionym nie tylko w Rosji. O powieści *Granica zapomnienia* pisano w Niemczech, Stanach Zjednoczonych, zaliczając ją do jednej z najwybitniejszych powieści współczesnych. Trzeba zgodzić się z opinią Jacka F. Matlocka, że jest to „ważna książka o tym, jaka jest dzisiejsza Rosja”. Ale wartość powieści uwidacznia się nie tylko w oryginalnie zarysowanej fabule, lecz także w niezwykle pięknym i poetyckim języku. Trudno zdecydowanie określić jej formę, mamy tu bowiem do czynienia i z prozą liryczną, i „zsubiektyzowanym” esejem, i powieścią fabularną. Gorąco polecam tę lekturę. Na pewno plasuje się ona w szeregu utworów wybitnych.

Prof. zw. dr hab. Walenty Piłat

* * *

W „Newsweeku” (2017, 22-28.05) czytamy interesujący artykuł o ostatnim filmie Andrieja Zwiagnicewa „Niemiłość”, prezentowanym na festiwalu filmowym w Cannes. Jak pisze Karolina Pasternak, „Jego kameralny dramat „Niemiłość” zrobił w Cannes ogromne wrażenie i jest faworytem do głównych nagród! Polski widz zna jego poprzedni film „Lewiatan”, o którym nasza krytyka filmowa pisała z zachwytem, a widzowie przyjęli go z entuzjazmem.

Prof. zw. dr hab. Walenty Piłat

* * *

Olsztyński Teatr im. S. Jaracza wystawił przedstawienie (chyba kontrowersyjne) – inscenizację „Zbrodni i kary” Fiodora Dostojewskiego. Jak czytamy w recenzji Ewy Mazgal, „W inscenizacji Janusza Kijowskiego, autora adaptacji i reżysera spektaklu, nie ma Soni Marmieladowej, Duni, siostry Rodiona, ani jego matki. Nie ma też lichwiarki Aldony Iwanowny.” („Gazeta Olsztyńska”, 2017, 26 maja). Nieco zdziwieni pytamy więc, o czym jest ten spektakl? Zachęcamy jednak studentów do jego obejrzenia. Może im się uda „odkryć” Dostojewskiego?

Prof. zw. dr hab. Walenty Piłat

* * *

POEZJA W PRZEKŁADZIE ZAKŁĘTA...

ЕВАНГЕЛЬСКИЕ МОТИВЫ В СОНЕТАХ НИКОЛАЯ ЗЕРОВА

Чистый Четвер

І абіє нїтел возгласи...

Свічки і теплий чад. З високих хор
Лунає спів туги і безнадії;
Навколо нас — кати і кустодії,
Синедріон, і кесар, і претор.
Це долі нашої смутний узор,
Це нам пересторогу півень піс,

Для нас на дворищі багаття тліє
І слуг гуде архієрейський хор.

І темний ряд євангельських історій
Звучить як низка тонких алегорій
Про наші підлі і скупі часи.
А за дверми, на цвинтарі, в притворі
Весна і дзвін, дитячі голоси
І в теплому повітрі вогкі зорі. (1921)

Чистый Четверг

*І абіє петель возгласи...*¹

Огни свечей и чад. Рыдает хор.
Куда ни глянь – повсюду фарисеи.
Нас обступили стражники, злодеи,
Синедрион, и кесарь, и претор.
Суров судьбы трагической узор,
Крик петуха в душе смятенье сеет,
Для нас в ночи костёр зловеще рдеет,
И слуг гудит архиерейский хор.
И тёмный ряд евангельских историй
Проходит вереницей алегорий
На нашу жизнь и наши времена.
А за стеной, на кладбище, в притворе
Ребячий гомон, звоны и весна
И влажных звёзд лучи в ночном
просторе.
С украинского перевела Ирина Бетко

Wielki Czwartek

Pierwej niż kur zapieje... (Mt, 26:34)

Świece i dym. Pokutny jęczy chór.
Gdzie spojrzysz, wszędzie zdrada z ręki braci.
Wokół Judasze, szpiedzy, łotrzy, kaci,
Sanhedryn, Poncjusz Piłat, jego dwór.
To jest nasz los, zawily jego wzór,
To nam śmierć wróży krzyk koguta
w ciszy,
Dla nas brzmi echo pradawnych kadiszów
I łka w półmroku archijerejski chór.
I Pańskiej Męki mroczny cień historii
Kładzie się cieniem, gorzką alegorią
Na życie nasze, czasów naszych płody.
A obok, tuż za ścianą, na cmentarzu
Wiosna i śmiech, w dziecięcych głosów
gwarze
Promienie gwiazd skapane w niebios
wodach.
*Tłumaczenie z ukraińskiego / rosyjskiego
Iwona Borys*

¹ *І абіє петель возгласи...* (церк.-сл.). Ср.: „Иисус сказал ему: истинно говорю тебе, что в эту ночь, **прежде нежели пропоёт петух**, трижды отречёшься от Меня” (Мф. 26: 34).

Страсна П'ятниця

Благообразний муж з Ариматеї,
Поважний радник, учень потайний
Господню плоть повив у пелени
І до гробниці положив своєї.
І от під чорне сонце Іудеї
Мене провадять невловимі сні.
Хвилює образів наплив рясний,
Сумний есход святої епопеї.

Страстная Пятница

Иосиф, старец из Аримафеи
Плоть Божью плащаницею повил,
С почтением и скорбью в гроб сложил
И камень привалил рукой своею.
Казалось – чёрным солнцем Иудеи
Тревожный сон меня заворожил.

Wielki Piątek

Czcigodny starzec, mąż z Arymatei
Chrystusa Ciało wziął spod krzyża w bólu,
Łzami Je obmył, całunem otulił
I w swoim grobie złożył ku nadziei.
I widzę – w czarnym słońcu Judei
Obrazów rój wiruje, chwilą tchnie.
Pod powiekami sen zasnąć nie daje,
Koniec – początek świętej epopei.

Спустилась ніч на Гетсиманський сад;
Горби і діл, і військовий наряд –
Все спить, все снить під синьою імлою.
І в теплих сутінках, мов ряд примар,
Несуть жінки свій вікопомний дар:
Ливан і нард, і мирру, і алое. (1921 або 1922)

Рой образов волнующих наплыл –
Святой эсход великой эпопеи.
Спустилась ночь на Гетсиманский сад;
Холмы, долина, стражников отряд –
Всё погрузилось в сон, покрывшись мглой.
И в сумерках предутренней поры
Приносят мироносицы дары:
Ливан и нард, и мирру, и алоэ.
С українського перевела Ірина Бетко

W ciemności śpi Ogrójec, w nocnej ciszy
Wzgórza, dolina, strażnicy i krzyże –
Wszystko spowite w sen, w niebyt, we mgłę.
A w tle, w oddali, w przedświtu oparach
Maryje niosą w zawiniątkach dary:
Aloes, drogie maści, ból i cześć.
Tłumaczenie z ukraińskiego / rosyjskiego
Iwona Borys

Николай (укр. **Микола**) **Зеров** (1890–1937) – выдающийся украинский поэт, переводчик, литературовед. Родился на Полтавщине в семье интеллигентов. Окончил университет Святого Владимира в Киеве (ныне Киевский национальный университет имени Тараса Шевченко). Преподавал латынь в Златопольской гимназии и Барышевском техникуме, впоследствии был профессором высших учебных заведений Киева. Как признанный мэтр отечественного парнассизма, возглавил киевскую группу неоклассиков (*созвездие пяти несломленных певцов* / укр. *гроно п'ятірне нездоланих співців*). Кроме самого Зерова, в неё вошли такие известные поэты, как Михаил (укр. Михайло) Драй-Хмара (1889–1939), Максим Рыльский (1895–1964), Павел (укр. Павло) Филиппович (1891–1937) и Освальд Бурггарт (1891–1947), который позднее в диаспоре прославился под псевдонимом Юрий Клен. В 30-ые гг., спасаясь от репрессий, Зеров выехал в Москву, где участвовал в составлении русскоязычной антологии *Поздние римляне* для издательства „Academia”. Был арестован по сфабрикованному делу вымышленного „террористического центра профессора Зерова” и приговорён к расстрелу, который заменили на десять лет тюремного заключения. До ноября 1937 г. находился в Соловецком концлагере, позднее был вывезен в числе узников „первого украинского этапа”. Часть из них расстреляли, а остальных затопили в барже.

Redakcja:

dr hab. Iryna Betko prof. UWM, dr Iwona Borys, dr Izabella Siemianowska, mgr Joanna Olechno-Wasiluk

Adres redakcji:

Instytut Słowiańszczyzny Wschodniej UWM w Olsztynie
ul. Obitza 1,
10-725 Olsztyn
tel./fax (0-89) 527 58 47
e-mail: slawista.uwm@wp.pl